

La ciutat del foc

València es convertirà del 16 al 19 de març en una festa. La celebració de les falles traurà als seus carrers falleres, comissions festeres, mascletades, castells de focs artificials, cercaviles amb bandes

de música i soroll, molt de soroll. Per al turista que arriba per primera vegada a veure i viure aquestes festes, aquesta miniguia li servirà per poder seguir de més a prop les falles.

FALLERS I FALLERES

Ser faller és car. Costa al voltant de 25.000 pessetes l'any, vestit a banda, comptant només quotes i loteries. Amb la indumentària, el preu per representar

ARXIU / RAFA GIL

una falla qualsevol pot arribar a les 50.000. Un vestit de qualitat mitjana de fallera, per contra, costa unes 375.000 pessetes, incloent-hi pintes, sabates, manteleta, el mateix vestit, etc. També s'hi han d'afegir les quotes mensuals, les loteries i les rifes que es fan a la falla, de manera que la suma total de l'operació pot acostar-se al mig milió de pessetes en una falla de tipus mitjà. En el cas de la fallera major de València, el vestit pot costar el milió llarg de pessetes de mitjana.

ACTES FALLERS

16 de març

12.00 hores. Inauguració de l'"Exposició antològica de la festa de les falles", al soterrani del Mercat Central de València

14.00 hores. Mascletada

a la Plaça de l'Ajuntament

16.30 hores. En la tribuna instal·lada enfront de l'ajuntament, lliurament dels premis obtinguts per les falles infantils en les diferents seccions, com també de presen-

tacions, cavalcades i llibrets

01.00 hores. Castell de focs artificials, al Passeig de l'Albereda.

17 de març

9.30 hores. En la tribuna instal·lada enfront de l'ajuntament, lliurament dels premis obtinguts per les falles en les diferents seccions.

14.00 hores. Mascletada a la Plaça de l'Ajuntament.

16.00 hores. Ofrena de flors a la Mare de Déu dels Desemparats.

18 de març

11.00 hores. Homenatge al poeta Maximilià Thous, en el seu monument, situat en l'encreuament dels carrers de

ARXIU / RAFA GIL

MONUMENTS DE QUINZE METRES

Les 360 comissions falleres que existeixen a la ciutat de València planten una falla per a adults i un altra per als xiquets. Totes participen en el concurs que dona la glòria del primer premi i causa moltes rivalitats veïnals. Els monuments fan més o menys uns quinze metres d'alçària a la secció especial i uns deu a la resta. Una falla de cartó pedra senzilleta costa unes 200.000 pessetes, encara que fan falta milions per guanyar el primer premi d'una secció important com la primera o l'especial. Altres pobles valencians, com Xàtiva, Cullera, Gandia, Oliva, Silla, etc., també celebren la festa de les falles. Veure les falles a aquestes ciutats pot ser un bon exercici descentralitzador faller i una bona ocasió per conèixer les diverses comarques del País Valencià.

LA FESTA AL CENTRE HISTÒRIC

Les falles indicades al mapa del centre de València

1 Plaça de l'Ajuntament	16 Bosseria-Tossal
2 Plaça de Na Jordana	17 Llanterna-En Gil
3 Plaça de la Mercè	18 Plaça Lope de Vega
4 Convent de Jerusalem-M. Marzal	19 Plaça de la Reina-Pau-Sant Vicent
5 Plaça del Pilar	20 Sant Miquel-Plaça Vicent Iborra
6 Quart-Palomar	21 Plaça del Negrito
7 Sant Vicent-Periodista Azzati	22 Guillem de Castro-Triador
8 Serrans-Plaça del Furs	23 En Sendra-Plaça del Coll
9 Plaça Mercat Central	24 Plaça Alfons el Magnanim-La Nau
10 Av. Baró de Càrcer-Carrer Hospital	25 Portal de la Valldigna-Salinas
11 Peu de la Creu-Dr. J. Villarrasa	26 Na Rovella-Àngeles Maldonado
12 Blanqueries-Pare Orfes	27 Plaça de Sant Buit
13 Bailén-Xàtiva	28 Alta-Sant Tomàs
14 Pizarro-Ciril Amorós	29 Carabasses-En Gall
15 Isabel la Catòlica-Ciril Amorós	

Menjar i beure

1 Restaurant el Forcat
2 Bocatajazz
3 Ca'n Bermell
4 Restaurant S'horabaixa
5 Restaurant Talia
6 Bar El Pilar
7 La Parpadeta
8 El Bodegò de la Sarieta
9 Tapineria
10 Venda de bunyols i xocolata
11 La Riuà
12 Restaurant Balears
13 Venda de bunyols i xocolata
14 Revetlla de Blanqueries
15 Revetlla Plaça Lope de Vega
16 Ruta de marxa nocturna

Sagunt amb Maximilià Thous.

12.00 hores. Homenatge al Mestre Serrano, que tindrà lloc al seu monument situat en l'Avinguda del Regne de València.

14.00 hores Mascletada a la Plaça de l'Ajuntament.

16.00 hores Ofrena de flors a la Verge dels Desemparats.

19 de març

11.00 hores Missa en honor del patriarca Sant Josep a l'església de les Escoles Pies, amb l'assistència de les falleres majors de València i les seues corts d'honor. Missa cantada per la Coral Polifònica de València.

12.30 hores Ofrena de flors per les falleres majors i les

corts d'honor a Sant Josep (Pont de Sant Josep).

14.00 hores. Mascletada a la Plaça de l'Ajuntament.

22.00 hores. Crema de les falles infantils.

22.30 hores. Crema de la falla infantil que haja obtingut el primer premi de la secció especial.

23.00 hores. Crema de la

falla infantil de la Plaça de l'Ajuntament.

00.00 hores. Crema de totes les falles de València.

00.30 hores. Crema de la falla que haja guanyat el premi de la secció especial.

01.00 hores. Floret de focs aeris, a la Plaça de l'Ajuntament, i crema de la falla d'aquesta plaça.

PÓLVORA DE DIA, PÓLVORA DE NIT

Mascletades a l'hora de dinar i castells de focs a la mitjanit marquen el calendari de la pólvora de les falles. A les dues en punt de la vesprada cal anar a la plaça de l'Ajuntament per sentir i viure la festa de la pólvora. Cap a la mitjanit, el llit del riu Túria i el passeig de l'Albereda s'omplen de gent per veure els focs d'artifici que il·luminen la nit valenciana. El dos actes van a càrrec de pirotècnies valencianes que disparen els milers de quilos de pólvora que omplen de llums el cel de València.

ARXIU / RAFA GIL

MÚSICA AL CARRER

ARXIU / RAFA GIL

La banda sonora de les falles la posen centenars de bandes de música provinents de mig país. Els pasdobles *Paquito el Xocolatero*,

i *València* del mestre Serrano, utilitzat als anys cinquanta com a sintonia de la campanya electoral del general Eisenhower, són els més demanats pels fallers. A més les falles s'han apuntat darrerament a la moda de fer filades de moros i cristians preferentment els dos darrers dies de la festa i de vesprada. Això amplia una mica més el radi d'acció de la festa.